

Datum
2020-03-18

Vår referens
KL

Regionstyrelsen
Regiondirektören

Åtgärder med anledning av coronaviruset

Den nu pågående pandemin med coronaviruset kommer att ställa svensk hälso- och sjukvård och omsorg under mycket stor press de kommande månaderna. Vårdföretagarna representerar en viktig del av den samlade vård- och omsorgskapaciteten i Sverige och våra medlemsföretag vill bidra till att vi i Sverige kan hantera virusutbrottet på bästa möjliga sätt.

Våra medlemsföretag är även under normala omständigheter snabba att ställa om sin verksamhet och anpassa sig till nya förutsättningar. För att kunna bidra på effektivaste sätt ser vi att ett antal åtgärder skulle underlätta och möjliggöra för privata vård och omsorgsföretag att under rådande situation förbättra förutsättningarna för svensk vård och omsorg.

För att samhället ska fungera väl under virusutbrottet är åtgärder för att underlätta vårdarbetet och förmågan att säkra personalförsörjningen i vården och omsorgen helt centrala. Vårdföretagarna föreslår nedan dels åtgärder för att underlätta vårdarbetet, dels åtgärder för att klara bemanningen när belastningen på vården ökar markant, samtidigt som delar av personalen inte kommer att vara tillgängliga. Åtgärderna syftar till att, tillfälligt och under ordnade former, kunna göra avsteg från regler som förhindrar en snabb omställning av vården och en flexibel bemanning.

Underlätta vårdarbetet

Skyddsmateriel och testmateriel för diagnostik

Det är bra att regeringen har agerat kraftfullt genom att dels ge Socialstyrelsen i uppdrag att fungera som en nationell inköpscentral för skyddsutrustning och sjukvårdsmateriel, dels på nationell nivå svara för fördelningen och vid behov omfördelning mellan huvudmännen. Det är angeläget att regionen säkrar att alla berörda vårdgivare, i både offentlig och privat regi, får sina behov av skyddsutrustning för personal och provtagningsmateriel tillgodosedda. Detta inte minst mot bakgrund av att primärvården, där nästan hälften av vårdcentralerna drivs i privat regi, den kommande tiden förväntas ta ett större ansvar för misstänkta fall av corona.

Avlasta akutsjukhusen

Det är angeläget att avlasta akutsjukhusen i största möjliga mån eftersom de blir hårt belastade av svårt sjuka patienter. Ett antal av Vårdföretagarnas medlemsföretag driver elektiv specialistvård och kan snabbt ställa om till nya förutsättningar. De kan hjälpa till med operationer och andra vårdinsatser som akutsjukhusen i detta pressade läge inte kan hantera.

Vi föreslår att regionen, i dialog med privata vårdgivare i den planerade specialistvården, underlättar sådana processer och bidrar till en snabb omställning i sjukvården, så att all sjukvårdskapacitet som står till buds används så effektivt som möjligt.

Använd möjligheten att direktupphandla vård

Regionen kan ha behov av att snabbt öka vårdvolymerna på olika vårdområden med hjälp av privata vårdgivare. Vårdföretagarna vill påminna om de regler som finns i lagen om offentlig upphandling (LOU) som innebär att direktupphandling kan användas om det finns synnerliga skäl (19 kap 7 § 3 st LOU). I sådana situationer kan inköp göras utan annonseringsförfarande och kontrakt kan tecknas direkt. På det sättet kan privata vårdgivare snabbt bidra till regionens samlade sjukvårdskapacitet.

Personalförsörjning

Nyttja alla kontaktvägar i sjukvården

Regionernas ersättningsmodeller för besök och kontakt med vårdgivare bör i det läge som nu råder justeras, så att fler patienter kan få en god vård utan att fysiskt behöva besöka en vårdmottagning. Vårdgivarna kan avgöra om besök istället kan hanteras digitalt på olika sätt, eller per telefon. Journalförda telefonsamtal, liksom chatt, är för många ett fullgott alternativ till videosamtal. För de vårdgivare som inte har videomöjligheter och för många patienter, främst äldre, kan journalförda telefonsamtal betraktas som ett fullgott alternativ till ett ordinarie fysiskt vårdbesök. Genom att förenkla regelverket så att denna ordning blir möjlig kan fler patienter få hjälp av sjukvården på distans. Det skulle också möjliggöra att läkare och sjuksköterskor kan arbeta hemifrån. Det minskar i sin tur belastningen på de som är på vårdmottagningen och tar hand om de patienter som måste komma dit fysiskt.

Slopa täckningsbidraget för digital vård

Ett antal regioner har en ersättningsmodell för vårdvalet i primärvården som innehåller ett täckningsbidrag för vårdkonsumtion hos andra vårdgivare. I nuläget när fler patienter söker vård via fristående digitala vårdgivare finns det anledning att slopa täckningsbidraget för vårdcentralerna och istället lägga kostnaden för de digitala utomlänsbesöken på central nivå i regionen. På så vis kan patienter stimuleras att i första hand söka vård digitalt och samtidigt säkra resurserna för hårt belastade vårdcentraler.

Tillfälligt anstånd i efterlevnad av vissa krav i regionens avtal

Det är för tidigt att bedöma coronavirusets fulla effekt på hälso- och sjukvården. Vårdföretagarna vill redan nu vädja till regionerna om förståelse för att en vårdgivare kan hamna i ett läge där det kan bli svårt, eller omöjligt, att leva upp till stipulerade krav i regelböcker och avtal. Det kan t ex handla om tillgänglighetskrav, eller krav på viss kompetens eller bemanning som kan visa sig svåra att upprätthålla vid extremt stor brist på legitimerad sjukvårdspersonal. Vi tror att genom öppen dialog mellan regionen och vårdgivaren kan pragmatiska lösningar hittas. Vi vill undvika att en enskild vårdgivare gör allt hen kan för att lösa en svår situation, men ändå riskerar att drabbas av sanktioner och viten.

Vårdföretagarna ser att ovan förslag kan underlätta vårdarbetet och bidra till en bättre personalförsörjning när trycket på vården och omsorgen nu ökar markant. Vårdföretagarna har vänt sig till regeringen, kommuner och ett antal myndigheter med ytterligare förslag. De skrivelserna finns på vår hemsida. Vår förhoppning är att ovan förslag kan sjasättas skyndsamt.

Coronavirusets utveckling är oviss och läget kan snabbt förändras. Det är viktigt att regionen som huvudman säkrar att sjukvårdens verksamheter, oavsett regi, har de resurser som krävs för att möta utmaningarna och den omställning som behövs. Vårdföretagarna ber att få återkomma löpande med fler förslag till åtgärder som kan underlätta personalförsörjningen och själva vårdarbetet.

I den mån det finns ytterligare önskemål och förväntningar från regionen om vad privata vård- och omsorgsgivare kan göra tar vi gärna emot dessa. Vi bistår självklart i det fortsatta arbetet.

Med vänlig hälsning

Antje Dederling
Förbundsdirektör
Vårdföretagarna

Karin Liljeblad
Näringspolitisk expert
Vårdföretagarna

Kontakt:
karin.liljeblad@vardforetagarna.se
telefon: 08-762 66 35

